

УДК 336.77-048.445:657

Приймак Н. В.

Київський національний торговельно-економічний університет

ОЗНАКИ КЛАСИФІКАЦІЇ КРЕДИТІВ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ

У статті досліджено наукові підходи до класифікації кредитів, визначення класифікаційних ознак. Обґрунтовано власний авторський підхід до класифікації кредитів та ознак класифікації, що є характерними для підприємств торгівлі і визначальними для цілей бухгалтерського обліку.

Ключові слова: кредит, кредитні відносини, класифікація, класифікаційні ознаки, види кредитів, форми кредитів.

Постановка проблеми. Підприємства у процесі своєї діяльності беруть активну участь у кредитних відносинах із вітчизняними та іноземними партнерами, а тому стикаються із залученням фінансових інструментів кредитування, а саме у вигляді кредитів. Без використання кредитних коштів в умовах сьогодення неможливо на високому рівні вести бізнес для досягнення високих фінансових результатів. Прийняття рішення керівниками підприємств щодо залучення кредитів на певний період і ефективне управління ними можна здійснювати тільки на основі оперативної отриманої та достовірної інформації, яку формує система бухгалтерського обліку. У результаті виникає коло користувачів облікової інформації про фінансове положення підприємств, а також істотно підвищується інтерес учасників кредитних відносин до об'єктивної і достовірної інформації про залучені кредити. У цих умовах підприємства зіштовхуються з низкою проблем, пов'язаних із вибором

кредитів як основних інструментів кредитування і, відповідно, з їх обліком. Також слід відзначити недостатність в економічній літературі глибоких наукових і методичних розробок по досліджуваних питаннях, зокрема питаннях класифікації кредитів як основи їх бухгалтерського обліку. Для вдосконалення управління діяльністю підприємств та ефективної організації бухгалтерського обліку кредитів необхідно уточнити класифікацію кредитів, яка б носила комплексний характер, була б універсальною і дала б змогу поліпшити значення основних показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями класифікації кредитів займалися багато економістів та науковців: О.В. Дзюблюк [10], О.Г. Барчан [19], В.О. Величкін [9], П.К. Бечко, Т.П. Герасимова [17], Я.І. Чайковський [12], Т.П. Герасимова [13], Ю.О. Голуб [4], М.В. Назар [3], О.О. Зеленіна [14], О.В. Петраков-

ська [20], А. Харченко [21], Я.В. Остапчук [22], О.О. Томілін [23], О.І. Коблянська [7], І.А. Волкова [24], Г.М. Курило [25], Н.Б. Литвин [26], А.М. Мороз [18] та багато інших. Організаційно-методичні аспекти бухгалтерського обліку кредитів та кредитних операцій розглядаються у працях таких науковців, як Ф.Ф. Бутинець, О.О. Зеленина, Н.С. Марушко, Л.В. Чижевська, Л.Г. Ярова та ін. Значний вплив на методологію обліку кредитів та їх класифікацію у своїх монографіях зробили вітчизняні науковці С.Ф. Голов, В.А. Кулік, В.В. Сопко, Н.М. Малюга та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз результатів досліджень вітчизняних та зарубіжних учених щодо розроблення класифікації кредитів свідчить про глибоке та ґрунтовне розуміння проблем. Проте низка питань щодо класифікації кредитів як основи бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі недостатньо досліджено й залишається невирішеною. Отже, для вдосконалення діяльності підприємств торгівлі та ефективної організації бухгалтерського обліку необхідно уточнити класифікацію кредитів, яка б носила комплексний характер, була б універсальною і дала б змогу поліпшити значення основних показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства.

Мета статті полягає у критичному аналізі підходів до класифікації кредитів для виділення основних ознак класифікації та видів кредитів як об'єкта бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найважливішою передумовою раціональної організації обліку кредитів на підприємстві є економічно обґрунтована їх класифікація. Наявні класифікації мають багато дискусійних, спірних та невирішених питань.

Проведений науковий аналіз підходів до класифікації кредитів на основі опрацювання економічної літератури виявив наявність різних класифікаційних ознак кредиту, таких як: *форми залучення, строки використання, за належністю підприємству, за забезпеченням, за видом, за ступенем ризику, за порядком погашення, за призначенням, за метою залучення, за валютою кредиту, за напрямками використання* тощо.

Кредити повинні класифікуватися за такими основними ознаками, як [1]: *за кількістю кредиторів; за режимом кредитування; за ступенем розподілу ризику* (кредити з частковим та повним регресом на позичальника, перестраховані кредити); *за правовою формою позичальників* (юридичні та фізичні особи, відокремлені підрозділи та фізичні особи – підприємці). На нашу думку, така класифікація кредитів ґрунтовніше відображає специфіку надання кредитів позичальникам банківськими установами.

В окремих працях [2–4] класифікація кредитів розглядалася за такими ознаками: *характером та призначенням отриманих банківських позичень; способом та видами їх забезпечення; відповідно до термінів використання або надання; валютою надання; спрямованістю залучених ресурсів щодо потреб суб'єкту господарювання; впливовістю за поглядом сталого ведення господарської діяльності та за видами сплати відсотків*. Уважаємо, що така класифікація не є кінцевою, вона потребує уточнення, узагальнення відповідно до сучасних ринкових умов, які мають досить суттєвий вплив на теорію кредиту.

Деякі автори [5] виділяли таку ознаку, як *вид кредиту*, виділивши кредит, що надається

суб'єктам малого підприємництва. У цьому разі йдеться про таку ознаку, як *правова форма власності підприємства*, а не кредит для малого чи великого суб'єкта підприємництва.

Як свідчать наукові джерела та практика, оптимальним варіантом класифікації кредитів є банківська класифікація, яка відповідає ринковим умовам та містить такі критерії: *строк використання, забезпечення, відповідно до ступеня ризику, термін погашення, цільове спрямування, валюта надання, вид відсоткової ставки, обсяги кредитів, форма залучення кредиторів, вид обслуговування (методи надання, кредитно-гарантійні послуги, послуги кредитного характеру)*.

Представники цього підходу [6; 7] узагальнили та доповнили наявну класифікацію кредитів за такими ознаками: *за формою власності суб'єкта господарювання* – кредити для приватних підприємств, для державних підприємств та кредити для підприємств зі змішаною формою власності; *за компетенцією органів із погодження операції* – кредити з нижчим, середнім та високим рівнями компетенції видачі. Така класифікація, на нашу думку, орієнтована на саму установу, котра видає кредит, тому суттєвого впливу на введення бухгалтерського обліку кредитів на підприємстві вона не дасть. Окрім того: *за строками використання* (короткострокові та довгострокові); *за забезпеченням* (забезпечені заставою, гарантовані, з іншим забезпеченням, незабезпечені); *за ступенем ризику* (стандартні кредити, кредити з підвищеним ризиком); *за методами надання* (у разовому порядку, відповідно до відкритої кредитної лінії, гарантійні); *за строками погашення* (одночасно, у розстрочку, достроково, з регресією платежу, після закінчення обумовленого періоду).

Слід відзначити напрацювання вчених [8; 9], які вивчали класифікацію кредитів через їхню сутність. Основними ознаками для класифікації кредитів уважали: *форми кредитів* – грошову (вексель, облігації) та товарну (лізинг, франчайзинг, факторинг); *основні категорії отримувачів; цільове призначення* (виробничий та споживчий); *строки користування* (короткострокові, середньострокові та довгострокові); *залежно від забезпечення* (забезпечені, або ломбардні, незабезпечені, або бланкові); *методи надання* (у разовому порядку, відповідно до відкритої кредитної лінії, гарантовані); *залежно від кількості кредиторів* (надані одним банком, консорціумні, паралельні); *залежно від порядку погашення* (поступово, одночасно із закінченням строку кредитного договору, відповідно до особливих умов); *за характером і способом сплати відсотків; за ступенем ризику* (з незначним ризиком та нестандартні). На думку вчених, саме ці ознаки повністю відповідають характеру форм кредиту, розкривають його зміст, дійсно притаманні всьому різноманіттю кредитних відносин, які нам відомі, мають зовнішній або формальний характер. Застосування таких ознак до характеристики конкретного кредиту дає можливість зрозуміти, як, на яких умовах або в якій формі надається кредит.

В інших джерелах [10–13] вчені узагальнюють наявні ознаки класифікації кредитів та доповнюють такими ознаками, як: *процентна ставка за кредит* – комбінована (тобто частину терміну кредиту позичальник сплачує за фіксованою процентною ставкою, а частину – за плаваючою); *умови кредитування* (з урахуванням, до якої саме підгалузі належить позичальник); *термін кредиту* (максимальний і мінімальний); *форма, методи*

надання та погашення (наприклад, кредит, вид кредитної лінії, овердрафт); валюта кредиту; забезпечення (з урахуванням найбільш типового майна позичальників, які працюють у конкретних галузях); вид кредиту (консорціумне кредитування та мікрокредитування); за потребою; характер розрахунків; сталість умов; обов'язковість; наявність посередників; зв'язок із вексельним обігом; умови надання; форма стягнення заборгованості; облікування; схема фінансування; життєвий цикл ринку. Погоджуємося з прихильниками цього підходу, оскільки саме ці ознаки мають найбільший вплив на обліково-аналітичне відображення кредиту як основного фінансового інструмента кредитування. Так, ознака, що визначає кредит за призначенням, метою залучення, за валютою кредиту та платою за користування, визначає організацію облікового відображення формування та використання кредиту за аналітичними розрізами.

Варто відзначити, на нашу думку, важливі наукові напрацювання О.О. Зеленої [14], котра досліджувала кредит та його класифікаційні ознаки у вигляді елементу позикового капіталу в системі бухгалтерського обліку. Було виділено такі класифікаційні ознаки, як: валюта надання кредиту; спосіб залучення капіталу; вид капіталу (кредити – фінансовий (довгостроковий, короткостроковий, онкольний, овердрафт, факторинг), іпотечний, консорціумний, інвестиційний, лізинговий; позики – поворотна фінансова допомога та облігаційні позики); забезпечення. Такий уза-

гальнений опис класифікаційних ознак кредиту у вигляді позикового капіталу, на думку вченої, дає змогу звузити їхню кількість та обґрунтувати види витрат і доходів.

З такою позицією варто погодитися, оскільки класифікація кредитів, яку підприємства використовують чи будуть використовувати, є необхідним компонентом для прийняття керівництвом підприємства оптимальних управлінських рішень, що сприяє розробленню відповідної методики відображення кредиту та кредитних операцій у бухгалтерському обліку.

Найбільш розповсюджені класифікаційні ознаки кредиту, які розглядаються в сучасній науковій літературі, згруповано в табл. 1.

Отже, провівши глибокий аналіз наукової літератури, можна стверджувати, що всі класифікаційні ознаки кредитів розглядалися, вивчалися та доповнювалися вченими в розрізі банківського кредитування. За основу розроблення класифікації кредитів під час проведення досліджень учені беруть законодавчі та нормативні документи, а також наявні напрацювання. Крім того, кожен автор доповнює класифікацію своїми видами чи формами.

За своєю економічною природою кредит є зобов'язанням підприємства – заборгованістю, яка виникла в результаті минулих подій і погашення якої в майбутньому призведе до зменшення ресурсів підприємства, що містять у собі економічні вигоди.

Віднесення зобов'язань підприємства до довгострокових або до поточних у нашій країні регулю-

Таблиця 1

Ознаки класифікації кредитів

Класифікаційна ознака	Науковці
Термін кредитування; термін використання	[3; 4; 18; 26]
Суб'єкт і об'єкт кредитування	[26; 3; 6]
Галузева спрямованість кредиту	[26]
Валюта кредиту	[26; 10; 3; 4; 14]
Забезпечення	[26; 25; 18; 10; 24; 3; 6; 7; 14; 9]
Ступінь ризику	[25; 26; 18; 10; 24; 3; 6; 7; 9]
Метод надання	[26; 25; 18; 10; 24; 12; 3; 13; 6; 7; 9]
Спосіб повернення; строк повернення	[26; 18]
Характер визначення та спосіб сплати процентів	[26; 18; 24; 16; 9]
Кількість кредиторів	[26; 25; 18; 10; 3; 6; 9]
Призначення; економічне призначення	[6; 18; 26]
Строк користування	[25; 10; 24; 3; 6; 7; 9]
Строк погашення	[25; 24; 9]
Основні категорії позичальників	[25; 24; 9].
Цільове спрямування	[25; 24; 6; 9]
Залежно від обумовленого в кредитній угоді строку погашення	[25]
Метод погашення	[3]
Форма залучення	[3; 14; 8]
Джерела залучення	[12; 18]
Вид відсоткової ставки; характер відсоткової ставки	[10; 3; 9]
Роль банку в наданні кредиту	[10; 20]
Форма банківського кредиту	[10; 3; 13]
Економічні суб'єкти-позичальники	[10; 6]
Порядок погашення	[10; 24]
Суб'єкти одержання	[6; 14]
Зв'язок кредиту з рухом капіталу	[14; 18]
Сфера застосування	[18]
Платність кредиту	[18]
За режимом кредитування	[3]
За резидентністю	[6]

Джерело: згруповано автором на основі [3; 4; 6; 7; 9; 10; 12; 18; 24–26]

<p>За суб'єктом кредитних відносин: банківський (овердрафт, кредитна лінія); комерційний (фірмовий кредит, вексельний кредит, кредит із відкритим рахунком, факторинг); консорціумний; лізинговий; інвестиційний; державний.</p> <p>За способом забезпечення: забезпечені (застраховані, заставні зобов'язання, гарантовані); незабезпечені (бланкові).</p> <p>За умовами погашення заборгованості: щорічно з рівномірним погашенням; погашення в кінці строку; погашення поквартально.</p>	<h2>КРЕДИТ</h2>	<p>За строками залучення: довгостроковий; короткостроковий.</p> <p>За валютою: у національній валюті; в іноземній валюті.</p> <p>За видом відсоткової ставки з урахуванням курсу іноземної валюти: фіксована, плаваюча, комбінація ставок.</p> <p>За умовами сплати відсотків: помісячно; поквартально.</p> <p>За формами запозичення: товарна; грошова; змішана.</p> <p>За способом надання та використання: з одноразовим використанням (разові); з багаторазовим використанням (відповідно до відкритої кредитної лінії); гарантійні (овердрафт).</p>
--	-----------------	--

Рис. 1. Ознаки класифікації кредитів для цілей бухгалтерського обліку

Джерело: авторський підхід

ється Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [15]. Відповідно до цього нормативного документа, зобов'язання класифікуються на довгострокові та короткострокові. Довгострокові зобов'язання – це зобов'язання, погашення яких не передбачається протягом звичайного операційного циклу та термін погашення яких перевищує дванадцять місяців починаючи з дати балансу [15].

У вітчизняному бухгалтерському обліку до довгострокових джерел фінансування належать: довгострокові позики, довгострокові векселі видані, довгострокові зобов'язання за облігаціями, довгострокові зобов'язання з оренди, відстрочені податкові зобов'язання, інші довгострокові зобов'язання. До короткострокових зобов'язань належать позикові кошти, термін залучення яких не повинен перевищувати дванадцять місяців з дати балансу або тривалості звичайного операційного циклу підприємства [15]. *Отже, відповідно до чинного законодавства, а саме відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку, кредити є короткостроковими та довгостроковими.*

Відповідно до Господарського кодексу України (ч. 2, ст. 347), класифікація кредитів проводиться: *за формами кредитування* – банківський, комерційний, лізинговий та іпотечний кредити; *за строками користування* кредити поділяються на три основні групи: короткострокові (до одного року), середньострокові (до трьох років) і довгострокові (понад три роки) [16]. Крім того, у законодавчому акті йдеться і про інші класифікаційні ознаки, але без жодних пояснень до них, а саме: спосіб забезпечення, ступінь ризику, строк погашення та інші умови надання, користування або погашення [16].

У зв'язку з тим, що бухгалтерський облік являє собою велику частину інформації для цілей управління, а управління, своєю чергою, має потребу в достовірних даних для оперативних дій та прогнозування, вважаємо, що класифікація кредитів як одного з об'єктів бухгалтерського обліку та управління повинна ґрунтуватися на єдиних, уніфікованих підходах до класифікаційних ознак.

Під час вибору кредиту підприємства торгівлі повинні опиратися передусім на облікову полі-

тику, де чітко будуть прописані: види кредитів, що використовує чи буде використовувати підприємство; схеми виплат за кредитами; методи оцінки кредитів та їх визнання. А також брати до уваги специфіку сучасних ринкових відносин, національні особливості, чинне законодавство.

На основі дослідження та узагальнення підходів до класифікації кредитів як основної форми кредитних відносин пропонуємо для цілей бухгалтерського обліку ознаки класифікації кредитів (рис. 1).

Результати проведеного дослідження дають змогу стверджувати, що класифікація кредитів підприємства за певними ознаками є необхідним компонентом для прийняття керівництвом підприємства оптимальних управлінських рішень, а запропонована класифікація кредитів за виділеними ознаками буде сприяти розробленню відповідної методики відображення кредиту в бухгалтерському обліку та дасть змогу на основі облікової інформації, дій облікового персоналу знизити ступінь ризиків та втрат у процесі кредитування та кредитних відносин.

Висновки. Отже, у процесі дослідження встановлено, що кредит, який залучається підприємством для здійснення господарської діяльності, характеризується не тільки своєю багатогранною сутністю, а й різноманітністю форм та елементів, у яких він виражається. Вважаємо за доцільне кредити класифікувати за такими ознаками: за суб'єктами кредитних відносин; за строками залучення; за способом забезпечення; за валютою надання; за видом процентної ставки з урахуванням курсу іноземної валюти; за умовами сплати відсотків; за умовами погашення заборгованості; за способом надання та використання; за формою запозичень.

Запропонований підхід до класифікації кредитів підприємства, на нашу думку, буде сприяти урахуванню наслідків використання кредитів в операційній, фінансовій та інвестиційній діяльності, а також дасть змогу отримати інформацію про кредитні операції, витрати на формування кредиту та визначити умови його облікового відображення.

Список використаних джерел:

1. Жуйков С.Г. Банківське інвестиційне кредитування сільськогосподарських підприємств в Україні: автореф. дис. ... к.е.н. Київ: Б.в., 2011. 20 с.
2. Коваленко В.В. Кредитна діяльність банків України: проблеми та перспективи розвитку: монографія; за ред. В.В. Коваленко. Одеса: Атлант, 2015. 217 с.
3. Назар М.В. Ефективність кредитування сільськогосподарських підприємств фінансовими установами: автореф. дис. ... к.е.н.; Львівський національний аграрний університет. Львів, 2017. 22 с.
4. Голуб Ю.О. Кредитна складова фінансового забезпечення суб'єктів господарювання: автореф. дис. ... к.е.н.; Харківський національний економічний університет. Харків, 2011. 23 с.

5. Могильницький Р.А. Розвиток ринку банківських кредитів суб'єктам малого підприємництва: автореф. дис. ... к.е.н.; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2011. 20 с.
6. Халіменко Ю.М. Методика та організація аналізу операцій банків з кредитування суб'єктів господарювання: автореф. дис. ... к.е.н.; Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана. Київ, 2013. 20 с.
7. Коблянська О.І. Бухгалтерський та податковий облік фінансових кредитів. Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2013. № 2(17). С. 246–251.
8. Колівашко О.М. Теоретичні засади щодо класифікації форм кредиту. URL: file:///Users/violeta/Downloads/537-1051-1-SM%20(1).pdf.
9. Величкін В.О., Гордієнко В.О., Тимошенко М.В. Банківське кредитування: монографія. Дніпро: Акцент ПП, 2017. 168 с.
10. Дзюблюк О.В. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів: монографія; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль: Вектор, 2012. 462 с.
11. Сидоренко В.А. Кредитний процес у комерційних банках України: автореф. дис. ... к.е.н.; Ун-т банк. справи Нац. банку України. Київ, 2011. 21 с.
12. Чайковський Я.І. Класифікація банківських кредитів. Наукові записи Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія «Економіка». 2005. № 18. С. 136–140.
13. Герасимова Т.П. Банківське кредитування аграрного виробництва: автореф. дис. ... к.е.н.. 2012. 20 с.
14. Зеленина О.О. Бухгалтерський облік і аналіз формування та використання позикового капіталу: автореф. дис. ... к.е.н.; Житомирський державний технологічний університет. Житомир, 2012. 21 с.
15. П(С)БО 11 «Зобов'язання», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.
16. Господарський кодекс України станом на 11.05.2010 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
17. Бечко П.К., Герасимова Т.П. Банківське кредитування аграрного виробництва: монографія. Умань: Візаві, 2013. 189 с.
18. Гроші та кредит: підручник / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. М.І. Савлука; 3-є вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2002. 598 с.
19. Правові та політичні аспекти державного регулювання кредитування в Україні: монографія / Г.Ю. Барчан, П.К. Міщенко, О.Г. Барчан. Київ: Сталь, 2011. 224 с.
20. Петраковська О.В. Класифікація кредитів для потреб обліку, аналізу та аудиту. Економіка. Фінанси. Право. 2015. № 4/1. С. 10–15.
21. Харченко А. Класифікація роздрібного банківського кредитування. Схід. Економіка. 2014. № 6(132). С. 36–41.
22. Остапчук Я.В. Класифікація банківського кредиту: позичка, позика, депозит. Фінансовий простір. 2015. № 3(19). С. 308–312. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1503/wholetext.pdf#page=309>.
23. Томілін О.О. Шляхи поліпшення кредитного забезпечення діяльності підприємства. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2007. № 1. С. 112–116.
24. Волкова І.А., Калініна О. Бухгалтерський облік у банках: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 520 с.
25. Курило Г.М. Банківські операції: навч.-метод. посіб. для сам. вивч. дисц.; за ред. д.е.н., проф., акад. І.І. Пилипенко. К.: Інформ.-аналіт. агентство, 2010. 271 с.
26. Литвин Н.Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ): підручник. К.: Хай-Тек Прес, 2010. 608 с.

Приймак Н. В.

Київський національний торгово-економічний університет

ПРИЗНАКИ КЛАССИФИКАЦИИ КРЕДИТОВ КАК КЛЮЧЕВОЙ ЭЛЕМЕНТ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА КРЕДИТНЫХ ОПЕРАЦИЙ

Резюме

В статье исследованы научные подходы к классификации кредитов, определению классификационных признаков. Обоснованы авторский подход к классификации кредитов и признаки классификации, которые являются характерными для предприятий торговли и определяющими для целей бухгалтерского учета.

Ключевые слова: кредит, кредитные отношения, классификация, классификационные признаки, виды кредитов, формы кредитов.

Pryimak N. V.

Kiev National University of Trade and Economics

FEATURES OF CREDIT CLASSIFICATION AS A KEY ELEMENT OF ACCOUNTING FOR CREDIT OPERATIONS

Summary

The scientific methods of credit classification, the definition of classification features are studied in the article. The author proved her own approach as to the credit classification and attributes of classification, which are natural for the trade enterprises and which are decisive for the purposes of accounting.

Key words: credit, credit relations, classification, classification features, types of credit, forms of credit.